Ціна прим. 25 сот.

należytośc pocztową opłacono ryczałtem.

Народня Справа

Український тижневий часопис.

Ч. 10. (23). Львів, дня 17. березня 1929. Рік II.

АДРЕСА: „Народня Справа“, Львів, вул. Боїмів 4. — — — — — — — — Телефон 30—13.

Гураґан — „торнадо“.

Нераз пишуть ґазети про страшні бурі і гураґани які навіщують ріжні околиці Америки. Недавно навістив такий вихор, званий там „торнадо“, місто Дункан в американській державі Тексас над рікою Місісіпі Місто знищене до тла, так що остали лише звалища. Було 38 трупів і понад сто покалічених людей. На цім образку бачимо це гарне місто, як воно виглядало перед тим знищенням, а ззаду видко воздушну трубу, то є той вихор-торнадо, як крутиться в повітрю і зближається до міста ломлячи і руйнуючи все по дорозі. Як той вихор проходить яким лісом, то всі дерева вириває з корінням.

⊠

55 запомог по 120 золотих

Кому признаємо 9 нових запомог по 120 золотих

47) Іван Дяківський, Щепанів, пов. Підгайці заплатив передплату 1-го грудня 6 зол., корова впала 12-го лютого.

48) о. Евген Федоришин, парох у Воробіївці пов. Зборів, заплатив передплату 2-го січня (2) зол., корова впала 3 го лютого.

49) Олекса Кобрин, Дашава пов. Стрий, був передплатником 1928 р., від грудня до кінця лютого, а 11/II відновив передплату (5 зол.), корова впала 19 лютого.

50) Михайло Брицький, Велдіж, пов. Долина, прислав передплату 12 січня 12 зол., корова впала 23 лют.

51) Альфред Липинський, Биків, пов. Самбір був передплатником в 1928 р., а 21 січня 1929 прислав 3 зол., корова впала 23 лютого.

52) Онуфрій Лукомський, Турійськ, Волинь, був передплатником в 1928 р. і 28 грудня прислав 12 зол. на дальшу передплату. Корова впала 25 лютого.

54) Гринь Шевчук, Завадка пов. Калуш, дав передплату 16. січня (3 зол.), корова впала 25. лютого.

54) Йосиф Сиванич, Лукова пов. Ліско, дав передплату 1 січня (3 зол.), корова впала 27. лютого.

55) Стась Петришин, Дубравка пов. Журавно був передплатником 1928 р. і дня 16 січня прислав 3 зол. на далі. Корова впала 27. лютого.

Тому, що ці всі передплатники в день випадку були принайменше місяць нашими передплатниками, признаємо їм запомоги по 120 золотих. Вишлемо за 14 днів.

До П. Т. мужів довіря.

Коли в котрім з тих сіл, з яких є ці передплатники, є наш муж довіря, а має які застереження проти виплати котроїсь запомоги, просимо його на наш кошт написати свої заміти. Крім того щераз тут пригадуємо, щоби ті, які просять о запомогу, дали свою посвідку підписати також нашому мужеви довіря, як такий є в їх селі.

Подяка

Гостів 3/3 1929.

Хвальна Редакціє!

Дякуючи Вам щиро за признану мені запомогу, маю честь написати слідуюче:

Я став передплатником „Народної Справи“, як тільки вийшло перше число. Все, що ви писали, було мені до вподоби, тому я вислав передплату за 4 квартал 1928 р., а опісля за рік 1929. Однак признаюся, що я не вірив в те, щоби ви в разі випадку давали запомогу Я був тої гадки, що це лише заохота, для приєднання якнайбільшого числа передплатників. Тепер, коли у мене лучився нещасний випадок, а Ви признали мені запомогу 120 зл., ви переконали мене, що це правда, а не жарт. Це все оповів я своїм парохіянам і заохочував їх, щоб стали передплатниками „Народної Справи“. Я представив їм велику користь, яку будуть мати, коли стануть передплатниками.

Тож відвдячуюсь вам на разі цим, що приєднав вам кілька передплатників і на далі буду всіх заохочувати до цего.

Остаюсь з глубоким поважанням о. **Николай Стрипський**, парох в Гостові п. Отинія.

Подяка.

Отсим складаю Хвальній Редакції „Народної Справи“ щиру подяку за прислану запомогу в сумі 120 зол., котру я отримав 7. березня. Желаю „Народній Справі“ доброго успіху й розвитку, а панам Редакторам цеї щирої ґазети, жичу здоровля, аби ще многі літа могли так гарно писати і ратувати людей в нещастю.

Андрей Гучок в Балучині.

Аби озимина не випріла!

Зачинається найнебезпечніщий час для озимини. Сніг з верху топиться та замерзає і вкриває ледовою корою поле. Як це потреває довше, то озимина під ледом вдуситься.

Аби цего не було, треба так робити, як роблять німецькі і инші селяне. Вони боронами що кілька днів скородять сніг поверх озимини і від цего той сніг на два або й три тижні скорше стоплюється. В 1924. році в той спосіб вдалося в Німеччині вратувати не одну озимину, де цього не роблено, там її треба було переорати.

Попри межі найдовше лежить сніг і там озимина найбільше випріває. Там мож нищити ледову кору на снігу при помочі сильних залізних граблів, таких, як їх вживають огородники.

Не переочте

умови передплати „Народньої Справи“ і одержання запомоги:

1. Передплата на „Народню Справу“ виносить 1 зол. місячно. Найліпше посилати відразу на 3 місяці (3 з.) а ще краще на пів року (6 зол.).
2. Запомогу 120 золотих одержує той передплатник, котрому згинула штука рогатої худобини, принайменша 2 річна, — але тоді, коли він в день випадку був уже один місяць передплатником і коли вона була в нього найменше 14 днів.
3. Передплатником числиться кождий від того дня, коли вислав передплату.
4. Хто перерве передплату, той мусить зачинати з початку. Тому треба завжди висилати нову, заки скінчиться попередна.

НЕЙМОВІРНЕ, АЛЕ ПРАВДИВЕ

БОРОТЬБА ЗА ВІРУ В СЕЛІ ЖАБЧУ

Є на Волині у луцькому повіті село Жабче. І ніхто не був би знав, що таке село істнує, якби не історія, що в ньому скоїлася. Тепер про Жабче пише вже цілий світ. А історія така, що варто про неї розповісти, бо можна багато з неї навчитися.

Село Жабче, як усі села на Волині, православне. Не сподобали собі люде священика й старалися, щоби їм дали иншого. Це, скажете, нічого дивного, бо таке в неодному селі буває. Але цю боротьбу підглянули ті, що тільки чигають на те, щоби ми між собою за чуби водилися. В тім випадку скористали з того польські уніяти.

Мало хто знає, що таке польська унія. Отже польська влада заключила з Римом умову (т. к. званий „конкордат"), на основі якої усталено права католицької церкви в Польщі. На підставі тої умови греко-католицька церква має право мати вірних тільки в Галичині. На Волинь, Холмщину, Полісся й Підляшша гр. кат. церква не має права йти, наших гр.-кат. священиків туди не пускають. Але рівночасно з тим польські епископи стараються навертати на католицтво православних Українців. Але до на римо-католицтво ніхто не переходив би, вони взялися на спосіб і створили ще новий обряд, так званий „східньо-католицький". Відправа така, як у греко-католицькій церкві, але священиками є Поляки і вони підлягають польським епископам. Штука придумана зручно й не мало людей на цю вудку зловилося. А польський уніятський ксендз вмовляє ще в нових уніятів, що вони щось лїпше, чим православні і що вони вже не хто инший, а поляки.

От з тою новою унією сталося нещастя в селі Жабчу. Як згадано, люде посварилися з своїм православним священиком. Домагалися селяне усунення того священика з села, а своїм відпоручником вибрали хитрого, але непевного Казміруку. З цього спору скористала польська унія й увійшла з Казміруком у порозуміння. Казмірук став збирати серед людей підписи, ніби то під просьбу о нового священика. А справді була це просьба о надання східньо-уніятського священика. І він приїхав. Вигнав православного священика з хати і забрав церкву. Православні протестували у влади, але з того нічого не вийшло. Аж на свято Покрови ввійшли православні до церкви, відбули відправу і замкнули церкву на свою колодку. На другий день уніяти (було їх 20 родин, а православних 150) розбили колодку і знов опанували церкву. А що присутні в церкві православні не хотіли вийти, їх замкнули в церкві, де вони пересиділи цілу добу. Аж приїхав поліційний комісар, їх випустив, а церкву опечатав. Не мали до неї вступу ані православні ані уніяти.

Так було 20-го лютня. Того дня православні побачили, що колодка від дверей церкви розбита. Це рознеслося по селі і вмить зібралося коло 200 людей з православним священиком і ввійшли до церкви. Там побачили, що зникла чаша та другі церковні річи. Супроти того вірні постановили не виходити з церкви, доки їм церкви не повернуть. „Вмремо за віру, як наші батьки, а мусимо добитися, щоби нам нашу церкву віддали!" — говорили люде.

На другий день зїхало до села 30 поліцаїв. Церкву окружено, а в ній коло 200 вірних старців, жінок і дітей. 24-го лютня поліція заняла церкву, а вірні — часть з них відійшла до дому, а лишилося 100 осіб — перенеслися перед вівтар. Там перебули вони без їди і води, підчас найлютіших морозів від 20-го лютня до 1-го марта. Поліція до церкви нікого не допускала. А ще до того виняли входові двері, щоби морозом виполошити людей з церкви. Люде лежали на підлозі перед вівтаром, а виснажений священик на вколішках правив Службу Божу й молебні.

Дня 1-го березня приїхав з Луцька заступник старости з командантом поліції і лікарем і вони наказали силою опорожнити церкву. Поліція ввійшла перед вівтар і людей та священика силою виволікла з церкви. Після того 6 осіб з священиком на чолі арештовано та вивезено до тюрми в Луцьку. Церкву опечатано. Влада веде слідство проти православних, а уніятів покликує на свідків.

На місце подій Український Клюб вислав посла Вислоцького, а в два дні опісля послів д-ра Біляка і Заваликута. Посли провірили справу на місці й Український Клюб вніс у тій справі наглий внесок у соймі.

Переповідаємо події так, як нам переказали посли. Від себе нічого не додаємо з зрозумілих причин.

—в—

Всі, що цікавляться політикою, звернули були увагу на те, що то мудрого врадить тепер

Рада Союзу Народів,

що зїхалася 4. березня до Женеви. Мали нараджуватися над дуже важною справою

„національних меншостей",

то є тих нещасних частин ріжних народів, що попали під владу не своїх держав. Це справа дуже важна і можна сказати, що

доки не буде полагоджена,

доти не буде спокою. Деякі „меншости" жиють збитою масою на великих територіях під чужими державами і впоминаються о свої права, а коли їм не дають, вони стараються всіми способами звернути на себе і на свої кривди увагу цілого світа. Але хто за них упімнеться? Може впімнутися лише якась держава, яка має голос, а якої земляки живуть десь, як така меншість. Отже тепер виступила в обороні меншостей Німеччина, бо багато німців живе під Польщею — на Горішнім Шлеску.

Але треба знати, що ця справа для всіх тих держав, які засідають в Союзі Народів, є неприємна, бо всі вони, от примиром Англія, Франція, Польща, Італія і инші, мають у себе такі меншости, які слушно домагаються своїх прав і не дають їм спокійно спати. Тож можна було сподіватися, що з тої наради вийде „пшик" і що надії меншостей не здійсняться. **Врадили — відложити цю нараду** до слідуючої сесії, яка відбудеться аж у червні, мабудь цим разом у місті Мадриті в Еспанії. Отак ті держави відкладають такі справи з року на рік, забуваючи, що лише сир відкладаний добрий, а ця справа, де ходить о кривди міліонів, може колись і для найсильніших держав світа стати небезпечною.

Англія

має клопоти з Індіями. Їм ніби надали якусь автономію (з віцекоролем — англійцем), але індуси домагаються повної независимости і хотять, щоби англійці зовсім забралися з їх землі. Але що це край дуже великий і багатий, то англійці всіма силами стараються там остати при владі і здушують кроваво кожде

індійське заворушення.

Недавно проголосили індуси бойкот англійських товарів, рішили, щоби всі ходили в одягах індійського виробу і не давали англійцям заробляти. Товпа вдиралася до складів з англійськими сукнами, виносила їх на вулицю і підпалювала. Поліція почала стріляти, було кілька ранених і убитих між індусами й поліціянтами. Англійці арештували були головного провідника і діяча індусів, Гандія, який ходить по краю, мов пророк, і навчає народ, як треба боротися з ворогами. Але по кількох днях його випустили з тюрми, бо боялися, що народ розлютиться так, що не дадуть ради. А треба знати, що індусів є понад 300 міліонів, лише ще не зорганізовані і не всі свідомі, тому горстка англійців панує над ними.

Франція й Бельгія

мають тепер один спільний клопіт. Одна голяндська газета видістала звідкись документ про тайну змову, яку в 1920 році мали заключити між собою Франція і Бельгія проти Німеччини і Голяндії. Бельгійці й французи хотять доказати, що це неправда і що цей документ фальшований, але редактор голяндської газети доказав, що документ правдивий. От ще один доказ, як то кождий нині тримає на другого камінь за плечима, хоча підписує всякі мирові договори!

В Америці

В Зединених Державах перебрав владу новий президент Гувер і виголосив промову, в якій сказав, що Зединені Держави півн. Америки будуть старатися жити мирно, а до европейських справ не будуть мішатися.

В Мексику,

що з полудня сусідує з Зединеними Державами, кипить далі повстанча боротьба. Північна Америка загрозила, що як через ту боротьбу малаби бути занепокоєна її погранична територія, то зараз вмашерують війська Зединених Держав, щоби завести там спокій. Той „спокій" може так виглядати, що Зед. Держави, які колись прилучили до себе мексиканський край Тексас, прилучать ще якусь приграничну мексиканську землю. Бо нині правди нема, а хто має силу, робить так, аби йому було добре.

Дрібні новини з Европи:

в Москві

розпоров собі черево японський військовий відпоручник („атташе") тому, що пішли про нього погані чутки, що ніби він звів одну московку, яка вчила його російської мови.

Аманула

далі б'ється і ще не тратить надії, що відибе собі свій престіл.

Троцький

сидить в Константинополі (в Туреччині) і жде, чи яка держава не позволить йому перебути в себе якийсь час.

А що чувати в

Польщі?

Ми писали, що Й. Пілсудскі мав свою промову на сенатській буджетовій комісії. Він сказав богато про сойм і про давних міністрів, між иншим сказав, що соймову роботу може порівнати з горохом і капустою. Сказав, що давні буджети військових міністрів були „веселі буджети", бо на їх кошт забавлялися нераз деякі пани посли з уличницями і пили і їли. Пілсудскі сказав виразно, що у всіх давних військових буджетах лише крали і крали. Розуміється, що цею промовою Пілсудского почулися діткнені всі ті пани і генерали, що були перед ним міністрами війни (генерал Шептицкий, Сікорскі, Желіговскі і инші). Ген. Шептицкий видрукував тепер у газетах лист, в якім запитує своїх товаришів, що вони думають робити на такі закиди, бо він не хоче, щоби хтось колись міг підозрівати його о злодійство. Що з того вийде, ще побачимо, думаємо, що — нічо.

Комісія, яка мала розслідити, чи міністер скарбу Чеховіч видав без відома сойму великі гроші (500 міліонів), візвала міністра, щоби перед нею оправдався. **Чеховіч** прийшов, але вже не як міністр, бо перед тим

подався до димісії.

Він оправдувався устно — мовляв — що й другі міністри перед ним видавали гроші без відома сойму, але від нього таки зажадали доказів на письмі, що ті видатки поробив він за відомом ради міністрів. Коли Чеховіч не оправдається, можуть його поставити перед Трибуналом Стану. Тут дивне те, що голова міністрів Бартель говорив у соймі, що

весь уряд стоїть за Чеховічем („солідаризується“), а тепер Чеховіч подався до демісії, але уряд далі урядує.

Проти проекту „одинки“ на нову конституцію внесла і лівиця свій

проект конституції.

Партія Пол. Соціялістів, Визволеня і Стронніцтво Хлопске). Ця „ліва“ конституція передбачує між иншим і автономію для національних меншостей. Щоби сойм ту „ліву“ конституцію ухвалив, на те, розуміється, нема ніякої надії. І тому лівиця така „щедра“, бо вона знає, що до того ніколи не дійде. Але зрештою всі ми знаємо, що чи ліві чи праві польські політики, одним миром мазані, а з окрема полські соціялісти, — які дуже богато обіцюють тоді, коли нічого не мають, а як були при владі, то так само поступали з українським народом як і вшехпольська партія ендеків.

В четвер 7. березня промовляв у сенаті міністер внутрішних справ Складковскі, якому сойм пообтинав буджет і не хотів ухвалити диспозицийного фонду. Він сказав, що цей фонд йому дуже потрібний на боротьбу з шпигунами, комуністами і з „Українською Військовою Орґанізацією“. На тім засіданню промовляли деякі українці сенатори і заявили, що будуть голосувати проти буджету.

Як уже перекалатають той буджет, візьмуться до конституції.

Новина у Львові

Кровавий напад на почтаря.

В середу перед полуднем приніс почтар Кохановський гроші до мешкання студентки Полі Бронфман при вул. Городецькій 89 недалеко головного двірця. В неї застав двох молодих мужчин. Як почтар виплачував гроші, кинулися вони на нього з заду та старалися його звязати. Але почтар наробив крику і вибивши стільцем вікно, став взивати помочі.

Тоді мужчини лишили почтаря та кинулися до утечі. Студентка з кошиком в руці згубилася серед натовпу вулиці і слід за нею пропав, а за мужчинами кинулися в погоню мешканці камяниці, два постерунков., один трамваяр і инші. Одного зараз зловили і відібрали револьвер, а другий двома револьверами відстрілювався і втікав в сторону св. Юра. Пострілив трамваяра в шию, а поліціянта в ногу. Та близько площі Юра дістав від постерункового Панкевіча кулю в груди і вбігши ще до якоїсь пивниці, упав трупом.

Той, котрого зловили, сказав на поліції, що цілий напад зорґанізувала Українська Військова Орґанізація. Вбитий називається Ярослав Любович, мав 25 літ і був студентом прав на львівськім університеті. А арештований називається Роман Мицик, має не сповна 20 літ, є сином селянина в Синевідську Вижнім і був також записаний на львівськім університеті.

Що то була за панна, що дістала гроші, не знати. Вона сказала господині, від якої перед кількома днями винаймила одну комнату, що називається Поля Бронфман і що є жидівкою. Та польські ґазети пишуть, що вона прибирала кілька разів фальшиве назвище.

Почтар зізнав, що він в попередних днях приносив по 10 до 20 зол. для панни Бронфман, та що за кождим разом заставав в її мешканню цих обох учасників нападу. В середу, як виплатив 20 зол., обидва подалися до дверей і ззаду напали на нього.

Ранений трамваяр Ґаклік, що помагав поліції ловити Любовича, помар по 48 годинах в шпиталю.

Тому, що арештований студент Мицик не має ще скінчених 20 літ життя (бракує один місяць), не може бути поставлений перед наглий суд і буде відповідати за свій вчинок перед судом присяглих.

Кара смерти також йому не грозить, бо неповнолітних закон не дозволяє карати смертю. За студенткою пошукує поліція.

Похорон убитого студента Я. Любовича мав бути в суботу 9/3. о 3. год. пополудні. На ту годину зійшлося перед каплицею анатомії, звідки мали виносити домовину, дуже богато українців, головно молодіжи. Але тут довідалися, що Я. Любовича поховали вже пів до першої в полудне, на личаківськім цвинтарі. Тоді богато людей вернулося до міста, але богато ще лишилося, пішло на цвинтар і над свіжою могилою почали співати жалібні патріотичні пісні. Тоді надїхала кінна поліція і почала виганяти молодіж з кладбища, а деяких арештувала. На могилі Я. Любовича зложили терновий вінець з написом: „Товаришеви — товариші“. Польські ґазети пишуть, що поліція перевела вже богато ревізій тай арештувала деякі особи, яких підозріває, що вони мали щось спільного з цим нападом на листоноша. Польська „Gazeta Poranna“ пише, що є чутки, начеби та студентка, яка втікла, не була жінкою, але — мужчиною, перебраним за жінку. В неділю пополудні був похорон трамваєвого моторового Леонарда Ґакліка. В похороні Ґакліка взяло участь 50 польських священиків і 1 польський епископ, а також воєвода і богато урядників.

—o—

Про права української мови.

Коли громадська рада може писати протоколи і по українськи? — Коли може писати до других властей лише по українськи? — Инші постанови.

Внутрішне урядовання у всіх **державних** урядах є польське. За це **самоврядні** власти отже і уряд громадський і їх заведення (нпр. каса хорих) у внутрішнім урядованню (в себе) можуть послугуватися крім польської теж українською мовою (рівночасно), при чім на першім місці має бути польська. І так в нарадах громадських і міських рад, повітових рад, або соймиків — можна в згаданих воєвідствах (львівськім, станиславівськім, тернопільськім, волинськім і поліськім) уживати побіч польської теж української мови. **Протоколи** тих рад **можуть бути писані попри польську теж в українській мові.** Та, щоби протоколи громадської ради (або иншої самовр. власти) можна було провадити і в українській мові, на це потреба, щоби дана громадська рада (чи инша самоврядна власть) приймила таку ухвалу. Заразом можна ухвалити, що всі оповістки **самоврядних** властей (та написи на урядах і печатка) мають бути виготовлювані в двох мовах, це є в польській і українській. Для тих громад, де принято ухвалу про виготовлювання оповісток в двох мовах, — теж оповістки **державних** урядів **мають бути виготовлені в двох мовах.**

Як вже зазначено, внутрішньою урядовою мовою державних урядів є мова польська. Державний уряд з державним урядом переписується лише в польській мові. За це **самоврядні** власти, також на основі відповідної ухвали, **можуть висилати письма** до инших самоврядних властей **лише виключно в українській мові**. Тільки не мають права вимагати, щоби відповідь на їх письма була виготовлена в українській мові. Значить, що наприклад **громадська рада може ухвалити, що громадський уряд має переписуватися в українській мові** з иншим громадським урядом, з повітовим виділом і з иншими самоврядними властями на терені згаданих пятьох воєвідств, але відповідь мусить приняти і в польській мові.

Радні Українці, повинні постаратися, щоби протоколи нарад і ухвал громадської ради ведено крім польської також в українській мові, щоби в обох мовах виготовлювано публичні оповістки та щоби з иншими самоврядними властями ведено переписку лише в українській мові. Тому один з радних повинен поставити під ухвалу ради внесок ось такого змісту:

„На внесок радного (тут подати імя того а того:) громадська рада рішає згідно з постановами артикулів 4, 5 6 закону з 31. липня 1924 р. В. з. П. Р. ч. 73 поз. 724 і §§ 3, 4 і 5 виконавчого розпорядку ради міністрів з 24. вересня 1924 р. В. з. П. Р. ч. 85 поз. 820 **вести протокол** засідань і ухвал громадської ради **також і українській мові**, видавати всі публичні громадські оповістки в польській і в українській мові і **переписуватися** з самоврядними властями і їх заведеннями на території львівського, терноп., станисл., волинського і поліського воєвідства **виключно в українській мові**“.

Відпис такої ухвали належить переслати до Староства і Повітового Виділу до їх відома. **Ніякого** затвердження такої ухвали з сторони цих урядів **закон не вимагає**, і як ця ухвала перейшла в громадській раді згідно з законними приписами, то ні староство ні пов. виділ не має права забороняти вести таке урядовання.

Центральні уряди (міністерства, центральна прокураторія, головний земельний уряд і т. п.), військові уряди, залізничі, почтові і телеґрафічні уряди урядують внутрі і назовні виключно в польській мові. Однакож функціонарі залізниць, почти і телеґрафічних урядів — повинні на терені згаданих пятьох воєвідств порозуміватися з місцевим населенням теж в українській мові (головно при почтових віконцях і залізничих касах). Але всі письма, які вноситься до вище згаданих урядів, мусять бути виготовлені в польській мові.

Згідно з виконавчим розпорядком ради міністрів з дня 24. вересня 1924 до обговорюваного закону з 31. липня 1924 порішування відкликів в справах мови урядовання належить в тоці інстанції до відповідних державних та самоврядних властей. Значить, за знехтовання української мови наприклад з сторони староства, можна зробити зажалення до воєвідства а навіть до міністерства (примірóм, коли приватна особа мимо законного домагання на українське подання не одержала від воєвідства відповіди також і в українськ. мові). Зновже при знехтованню української мови через якубудь самоврядну власть (гром. уряд і пов. виділ або соймик) може відкликатись до вищих самоврядних властей. Окремий язиковий закон обовязує в судах і про це напишемо також незабаром.

Написав **Др. Мирон Коновалець**

БІДА ЧЕРЕЗ КОРШМУ!

В нашім селі, Косовині,
Є три коршми при долині,
Всі три сильні як твердині,
Найсильнійша в середині.
Наше село промислове
Лиш послухайте, панове!
Всі гандлюють і торгують,
Оден другого мудрують!
Лютня пятого ззарання
Зайшли в коршму на сніданнє
Пили досить, безрог везли,
Мало в снігу не замерзли.
Як приїхали до міста
Взяли грошей поверх двіста,
Знов почали купувати,
Мід, горівку попивати.
А потім і в Білім стали
Та всі з саней позлізали.
В коршму жваво привалили
Трохи горло там залили.
Аж нарешті час в дорогу!
В санях везли ще й безрогу!

По дорозі скрут і купа —
Сани вдарили до слупа, —
Випав пяний фірман з фіри,
Зробив клопоту без міри,
Зломив голову і руки,
Було страху було муки!
Врешті смерть змилосердилась
І Василя причепилась.
Стефанови жити дала
І тверезість пригадала.
І сказала: Ти, мій друже,
Не пий, брате, не пий дуже
Бо якще раз тебе чапну.
То за горло добре хапну
Дам тобі на шию камінь
І так тобі буде амінь!
Щоби всі науку мали,
Щоби коршму оминали!
В лютім 1929 р.

Очевидець.

— —

Пояснюйте всім, яку користь може мати той, хто передплачує „Народню Справу“.

Увага! **З цим числом „Народної Справи“ висилаємо всім нашим передплатникам портрети Тараса Шевченка. Кождий повинен собі оправити образ в шкло в рамцями і повісити в хаті на почеснім місці.**

Тарас Шевченко

9. березня цего року минуло 115 літ від уродження Т. Шевченка, і 68 літ від його смерти.

Мабудь таки нема між нами чоловіка, який — коли хоч трохи знае грамоти — не знавби, хто то був Тарас Шевченко.

Це вам і мала дитина скаже, як її родичі бодай трохи свідомі, або як ходить уже два-три роки до школи.

Чи може учень не знати свого вчителя? Чи може син не знати свого батька? Чи може брат не знати свого брата?

Так свідомий українець, чи він інтеліґент, чи селянин, чи ремісник, чи міщанин, чи робітник — не може не знати, хто то був Тарас Шевченко.

Він наш учитель. Він навчав усіх українців, як любити свою землю й народ, щоби добути кращу долю. Учив нас не тільки словами — в своїх красних віршах, які читаємо в „Кобзарі“ і деклямуемо, але і своїм життям. Бо всюди неустрашимо заступався за свій народ, тоді, коли ще була панщина і кріпацтво. Заступався і терпів за те, 10 літ терпів і мучився в неволі — і від того завчасу і вмер.

Він наш батько й брат. Як батько за діти, так він за безталанний народ тремтів усім серцем, писав і мріяв про його славну минувшину, відважно ставив царям катам перед очі народні кривди і палкими словами домагався для братів волі. Як батько ганив нас нераз за недобрі й хибні вчинки, але й навчав, як робити, щоби добре було. Як брат захоплювався й тішився разом з народом давною славою і плакав разом з усіма над теперішною недолею.

Всі його високі думки і мрії, всі його науки й огненні слова правди, зібрані в його творах-поезіях, в книзі, що називається „Кобзар“. Ця книжка повинна бути в хаті кождого свідомого українця. Вона е правдивою окрасою хати. З неї мож черпати і розраду і потіху і науку і надію на будуче. Її мож читати і сто разів і вона щораз більше подобається. З цеї книги йде така сила, що здається нам, що крила виростають. Якби всі ми здавна більше читали „Кобзаря“, то не так виглядалиби ми нині. Бо це наче чародійна коробка, що з неї, як її отворити, віе на вас незнаними чарами, ви стаете наче инший чоловік, готовий зробити велике діло для добра народу, а тим самим і свого і своїх дітей.

От чому рік-річно святочно обходимо роковини смерти Тараса Шевченка, концертами, промовами, виставами й відчитами. Рік річно пригадуемо собі того Великиго Сина України, яким може бути горда українська земля. Рік річно відсвіжуемо в памяти його заповіти й науки, як любити свій народ, свою Україну, — і загріваемо в собі охоту здобути ту долю, про яку він писав пламенними словами. Загріймося його словами й цего року і присягнім собі в душі, що будемо поступати так, як він наказуе, коли кличе:

Свою Україну любіть,
Любіть її во время люте!
В останню важкую минуту
За неї Господа моліть!

Бо тільки тоді
...встане Україна,
Світ правди засвітить —
І помоляться на волі
Невольничі діти!

Т. Шевченко в молодім віці.

Учітеся, брати мої,
Думайте, читайте!
Т. Шевченко.

Т. Шевченко, як мав 30 літ.

На обравку видно власноручний підпис Т. Шевченка, бо це він сам себе рисував.

Про життя і смерть Тараса Шевченка.

Кождий свідомий українець повинен уміти сказати щось про життя, труди і смерть найбільшого українського поета, тому описуемо тут коротко найважнійші події з його життя. Тарас Шевченко уродився 9 березня (марта) 1814 року в селі Моринцях, звенигородського повіту, Київської ґубернії. Його батько Григорій і мати Катерина були вбогими селянами-кріпаками, що робили панщину і були власністю пана-дідича. Важкий був діточий вік Тараса. Не мав він веселости ні потіхи. Ще до якогось 9-го року життя не зазнав він горя, але коли того року вмерла йому рідна мати а батько оженився з другою, то настала гірка година. Мачуха привела свої діти і дуже кривдила Тараса і його рідних сестер і братів. Та ще більше горе настало, як у два роки потім умер Тарасови і батько. Умираючи, він сказав, що кождій дитині залишае щось зі свого убогого майна, а за Тараса сказав: „Тарасови не треба нічого, бо з нього буде щось велике, або ледащо“.

По смерти батька прийшлось Тарасови терпіти таке знущання мачухи, що він скоро пішов з дому. Побувши зо два роки в дяка і навчившись грамоти, він хотів піти до якось маляря на науку, бо з малку чув велику охоту до малярства. Попасши ще троха громадські вівці та прослуживши ще два роки у священика в селі Кирилівці (куди перенеслися були його родичі, як він мав ще 2 роки), Тарас пішов до свого дідича Енґельгардта просити дозволу вчитися в маляря. Та пан узяв його за козачка у свої покої. Колиж сам побачив, що в Тараса є малярський талан, він дав його на науку до малярів, спершу у Варшаві а потім у Петербурзі, бо хотів мати між своїми кріпаками маляря. Та сталося інакше.

Вже як Тарас, маючи 16 літ почав ходити до малярів на науку, він став запізнаватися з вільними людьми, не кріпаками, і сам затужив за волею. Він став крадьки читати книжки і говорити з добрими освіченими людьми, і вже так усвідомився, що не бувби пережив своеї неволі у пана. Та йому пощастило, освободити себе. Один маляр—українець Сошенко, запізнав Тараса в Петербурзі з славними російськими малярями і поетами а вони пізнали здібности Тараса і рішили викупити його з кріпацтва. Маляр Брюлов намалював портрет поета Жуковского, який був учителем царських дітей. Цей образ продано за 2500 рублів, а за ці гроші викупили Тараса у дідича Енґельгарда з кріпацтва. 22 цвітня 1838 р. став Тарас вільним чоловіком.

Він учився в академії малярства і був славним малярем, а поприте писав прекрасні вірші. Та з цим він довго таївся, аж припадково його товариші знайшли кілька таких його віршів, а один український дворянин (Мартос) видав ті вірші у р. 1840 окремою книжочкою під назвою „Кобзар“. Ці поезії зробили Тараса славним, але рівночасно російські жандарми почали його за це переслідувати. Бо в писаннях Шевченка крім прегарних поезій про недолю і минуле народу та крім красних описів рідної землі є відважені обвинувачення панів і царів, які кривдять убогий народ Жандарми звернули на Тараса бачну увагу, а коли довідалися, що він читав десь у гостях свою поему „Сон“, в якій власне представляе царів, як катів і гнобителів, арештували його 5 цвітня 1847 р., як він переправлявся через Дніпро.

Від цего дня почалися нові муки і терпіння Тараса Шевченка і тривали вони повних 10 років. Він сидів у тюрмі а потім заслали його як простого салдата у батальони в далекий Оренбурґ, в Орську кріпость над ріку Сирдарію і в кінці в Новопетровську кріпость над Каспійським морем. В тій неволі заборонили Тарасови малювати і писати. а коли він всеж таки часом трапляв між начальниками на добрих людий, що не переслідували його за писання, то потім діставалося і їм і поетови. Аж у липні 1857 р пустили Шевченка на волю і він прибув в Петербург. Але та неволя так підірвала поетове здоровля, що хоча він з роду був сильним і кремезним то тепер уже не довго прийшлося йому жити Заледво 3 і пів року. Ще вспів поїхати на Україну і викупити з кріпацтва своїх братів і свої сестри. Тай сам хотів купити собі десь над Дніпром хатчину, оженитися і зажити мирним життям. Але недовелося. Вернувши в Петрбург (бо на Україні знову почали його переслідувати), він тяжко захорував і досвіта 10 березня 1861 р. замкнув очі на віки. Його поховали в Петербурзі, але в травні (маю) того самого року перевезли його тлінні останки на Україну і поховали на стрімкій Чернечій горі коло міста Канева, над Дніпром. Ця гора зоветься тепер Тарасова. На неї ходять здавна свідомі люде всякого стану. щоби поклонитися Великому Тарасови, що співав про волю сільського невольного люду і цілої України. Селяне на Вкраїні вірять, що на могилі Тараса мож сцілитися від пропасниці й инчих недуг. Говорять також, що Тарас живе, а там похована лише його домовина, а ходять ще й инші гарні перекази про Того, що домагався волі для бідного люду.

І справді Тарас живе. Живе в серцях і в думках кождого з нас — і повік буде жити. Бо ніколи не престанемо змагати до волі, про яку він писав, — і все будемо згадувати останні слова його „заповіту“,—і його слава буде жити з роду в рід.

Фе! Фе!

Правду пишете до нас, шановні наші передплатники, селяне, що деякі наші інтеліґенти і редактори ґазет дають народови дуже поганий примір Деякі наші ґазети не можуть без того жити, щоби не вкусити таки свою посестру, другу українську ґазету, — і то без жадної причини.

Відколи „Народня Справа“ виходить, ще ні раз не зачепила другої української ґазети, хочби якої партії вона була. Бо чи нам тепер, коли нас усіх болить один біль,треба ще гризтися між собою?

Та інакше на жаль роблять другі і то не знати, чому. Ми не дивувалися, як нас чіпали уже польські ґазети і „наші“ комуністи, дивуючися, звідки ми беремо гроші на запомоги (маємо копальню долярів!). Але дивуємося, як починають чіпати таки наші ґазети, що уважають себе також патріотично-українськими. І то як і за що! Ми писали в 5. ч. „Н Справи“ на стор.7., що „Ziemski Urząd“ поклав руку на нарцеляцію церковних ґрунтів і тепер селянинови богато важче набути кусень ґрунту з ерекціонального поля, аніж тоді, коли парохи могли свобіднійше розпоряджатися землею.

А „Громадський Голос“ в ч. 9. з 2. березня пише про це так:

„А „Народня Справа“, ця ніби селянська ґазета, обурилася, що „Земскі Уряди“ не позволяють на ліцитації ерекціональних ґрунтів і на безсоромне здирство“.

Чому „Н. Справа“, „ніби“ селянська, не знаємо; може тому, що до неї горнеться дійсно все селянство. Власне тому, що „Нар. Справа“ є селянською ґазетою і заступає селянські інтереси, мусіла порушити цю болючу для селян справу, бо вважає, що чейже краще нашому селянинови мати до діла з своїми церковними властями, як з „Земскім Уржондем“.

Бо справді, чи пан редактор „Громадського Голосу“ думав, що пише? Чи він зважив усі користи, які мали наші люде з свобідної парцеляції ґрунтів, а які мають тепер? Чи пану редакторови випадає тішитися, що „Земскі Уряди“ взяли в „опіку“ церковні ґрунти і наших селян? Чи пан редактор „розпитували“ селян, чи вони волють мати до діла з своїми церковними властями,чи — з „Земскім Уржондем“? Бо що пан редактор воліє з „Уржон_ем“, це виходить з того, що він написав. А то трохи не „файно“ і пан редактор „Гр. Голосу“ певно тепер того встидається. Чи аж так засліпила його ненависть до „Народньої Справи“? Він мабуть гадає, що одиноке спасення нашого селянства лежить у „Громадськім Голосі“. А то ані в „Гр. Голосі“ ані в „Народній Справі“, лише в згідливости і єдности народу. Та хто дає своїм однопартійцям такий примір, щоби свого брата кусати, де може, той робить медвежу прислугу і нар.дови і собі. При тім зазначуємо, що це вже другий раз нападає на нас „Гром. Голос“ (перший раз ми не відповідали).

Вибачте, шановні читачі, що ми зайняли стільки місця цею відповідю, але ми мусіли відповісти пану редакторови від „Гром. Голосу“, бо ще міґби образитися — і, вже нас не зачіпати. А так нехай зачіпає і так показує свою натуру — але ми вже відповідати не будемо, бо — нікода.

КАЛЕНДАР НА ТИЖДЕНЬ.

Березень 17 — 23. 1929.

17. Неділя, Сиропустна, Гарасима прп.
18. Понеділок, Конона муч.
19. Второк, 42 муч. в Аморeї.
20. Середа, Василия свмч. Ефрема, Павла).
21. Четвер, Теофілякта прп. (Теофілякта).
22. Пятниця † 40 муч. в Севастії.
23. Субота, Кондрата і тов. муч.

◆◆ **Зміни місяця.** Нів був 11., перша чверть буде 18., а повня 25. березня.

Як нарід приповідає.

— Казала баба: січень — мічень, а на марець виставила палець.

— В марці кому іде на вік, а кому не на вік.

— Прийде літо, то є розмаїто, а прийде зима, хліба нема і чоботи ледащо і робити нема що.

— Хоча в році є літо і зима, але двох хлібів нема.

— Що в літі спрячеш ногою, це в зимі підіймеш рукою.

— —

До відома нашим передплатникам. Цими днями розіслали ми деяким нашим передплатникам листи; в них зазначено, до якого дня мають ті передплатники заплачену передплату і коли повинні її відновити, щоби не втратити права до запомоги. Отже ці листи є пригадками, якими ніодин передплатник не може образитися. Робимо це з жичливости для передплатників, бо знаєте, що були вже такі випадки, що дехто не міг дістати запомоги, бо не відновив в приписаний час своєї передплати. Тому й з тими листами ми вислали чеки, щоби ними прислали дальшу передплату. Припускаємо, що дехто не дістав нашого листа, і тому тепер висилаємо з ґазетою **чеки всім** нашим передплатникам, щоби вислали дальшу передплату і щоби тим на далі забезпечили собі право до запомоги. Кождий може сам обчислити собі, коли його передплата кінчається, бо знає, що на місяць вино сить 1 зол., отже числить собі, скільки золотих вислав і котрого дня, а з того може знати, коли вже треба відновити передплату і вислати бодай 3 зол. на дальші три місяці. Коли чек одержить і той, хто заплатив уже піврічну або річну передплату, той сховає собі чек на пізніше, або дасть комусь другому, хто схоче вислати передплату а не буде мати чека.

◆◆ **Посмертна згадка.** В Ріпчицях пов. Дрогобич помер господар Василь Осередчук. 24. лютого відбувся величавий похорон, в якім узяли участь не лише селяне з Ріпчиць, але й з околичних сіл. Над могилою були виголошені гарні промови, в яких піднесено заслуги цего свідомого і діяльного чоловіка, який був членом Тва „Просвіта“, членом Виділу місцевої Читальні, головою місц. „Сокола“, членом Надз. Ради Кооп. „Єдність“ і взагалі добрим організатором та ширителем народної свідомости між селянством свого села і околиці. Це невіджалувана втрата для села і для загальної справи. Нехай буде Йому пером та рідна земля, яку покійник так щиро любив. (Ол. К.).

◆◆ **Наслідки морозів на Волині.** В с. Бордуги на Горохівщині замерзла 40-літня Федина Сас, а в с. Ясногори на Костопільщині — 16-літній хлопець Михайло Борачинський. В багатьох селах померзло багато худоби. Скрізь нанесло величезні гори снігу, дорогами трудно проїхати. Відчувається загальний брак опалу, на який купці підняли високі ціни і страшенно спекулюють. Зимна (морози) тривають далі.

◆◆ **Сидячи вмер підчас служби.** В Перемишли найшли в митній будці митного мертвого підурядника, Луку Панінко. Покійник мав 65 років і вже довший час нездужав на серце. Помер сидячи в своїй будці підчас нічної служби.

◆◆ **Убійство в Щепанові.** В Щепанові п. Підгайці замордувала Марія Венґжин свого чоловіка, Яна Венґжина, кольоніста. В тім помагав їй син Станислав.

◆◆ **Коляда в Ілинцях.** Петро Стефанюк з Ілинець зґуртував колядників і заколядовані гроші 10 зол. вислав через „Н. Справу“ на „Р. Школу“.

◆◆ **Всі установи** і особи, які отримали запрошення до виголошення рефератів на Освітньому Конґресі, проситься негайно відповісти, подаючи докладний наголовок реферату. Закордонні часописи проситься о передрук. Ювилейний Комітет при Т-ві „Просвіта“ у Львові.

◆◆ **Поклик.** Гром. Федько Дудеба з Вербова пов. Бережани зібрав на хрестинах у Василя Кондрата 4·15 золотих на Українських Інвалідів і взиває всіх громадян Вербова, щоби при подібних нагодах пішли його слідами.

◆◆ **Загальні Збори** Товариства Охорони Воєнних Могил у Львові **відбудуться** в неділю 31. березня о год. 5-ій **вечером** в помешканню „Бесіди“, Львів, вул. Рутовського 22. І п. При тім Гол. Рада Т-ва просить філії прислати найдалі 10 березня виповнені квестіонарі, а ті місцевости, які взяли статут Т-ва і не повідомили навіть про Установчі Збори, просить прислати звіт про діяльність.

◆◆ **Платні польських урядників.** Народні вчителі дістають місячно пересічно около 230 зол., ґімназійні по 300, а університетські коло 880. Судця окружного суду дістає коло 600 зол., суддя апеляційного суду 760 зол. Ще краще платні військові. Поручник дістає 365 зол., капітан 484 зол., полковник 916 зол. До цих платень треба ще додати ріжні додатки на родину, мешкання і так далі.

◆◆ **Самогубства на Волині** На протязі останніх двох тижнів на Волині поповнили самогубства, повісившись: в с. Тростянці, Луцького пов. селянин Петро Блажейчук, ца переди. Кремянця — Заблозы Роман Іщук і в Луцьку поштовий урядовець Ціхоцкі.

◆◆ **Смерть від чаду.** В м. Локачі, Горохівського пов. на Волині підчас сну вчаділа ціла родина Бернацьких. Одна особа померла, двоє боряться зі смертю. Зі сну пробудив нещасних кіт, що конаючи від чаду, впав на сплячих.

◆◆ **Війт не шанує української мови.** В ґміні Микуличі на Володимирщині війт Ліндович відмовив заложителям кооператив в сс. Хмелівка і Хворостів засвідчити підписи на поданнях до суду про реєстрацію статутів, вимагаючи перекладу на польську мову. А це безправство, бо закон з дн. 31 липня 1924 р. (Д. У. ч. 73, поз 723) дає право українцям звертатися і до судів по українськи. Про це мусить знати п. війт, а відповідні чинники хай його повчать!

◆◆ **Смерть в огні.** В с. Несвіч, Луцького повіту, вибухла пожежа, яка знищила всі будинки Петра Терлика, який сам найшов смерть в огні разом з дочкою Ганною. Другу дочку Олександру, що теж сильно попеклась, в безнадійному стані відвезено до шпиталю.

◆◆ **„Божі птахи“.** В село Росільну, пов. Богородчани прийшла якась незнайома до селянки Юстини Савчин, ж. Федора, якої муж є в Америці, і сказала, що до Тисьмениці приїхав якийсь Островський з Америки і привіз Юстині від мужа пакунок і 100 долярів. Юстина втішилася і дала незнайомій жінці 12 зол. за дорогу. Та потім показалося, що це звичайна обманниця, яка вже натягнула так кілька жінок, що їх мужі є в Америці. Юстина втратила 12 зол., а шахрайку арештували.

◆◆ **Згорів млин.** В селі Любеля пов. Жовква згорів 1 березня млин власність двох жидів, Провеляра і Зінгера, — вартости 50 тисяч. Причина огню незнана.

◆◆ **Замерзла** в снігу коло Комарна (повіт Рудки) 62-літна Анна Ґурска, умово хора.

◆◆ **Нагла смерть.** Зі Станиславова до Микитинець вертав господар, Іван Данилюк, випивши передтим у реставрації Нагельштайна в Станиславові 3 чарки горівки і велике пиво. По дорозі він нагло вмер на своїх санях Чи часом не зашкодили йому ті 3 чарки?

◆◆ **Цікава книжка.** Видавництво „Червона Калина“ видало книжку під назвою „Спомини“. Цю книжку написав бувший отаман Галицької Армії, командант IV (золочівської) Бригади др. Степан Шухевич (адвокат). В своїх споминах описує він безсторонно події в Східній Галичині від перевороту в 1918 році, виказуючи також похибки, які ми тоді поповняли і яких нам на будуче треба вистерігатися. Цю книжку з цікавістю прочитає кождий бувший учасник нашої війни так взагалі кождий свідомий українець, що з досвідів того, що було, хоче мати кращу науку на будуче.

◆◆ **Страшна смерть від алькоголю.** Сторож одної копальні вугля на Горішному Шлеську впився й заснув на долівці сторожівки. Підчас спання потрутив ногою залізну піч і висипав на себе розжарене вугля. Але був такий пяний, що не міг встати і згасити на собі горючого одягу. На другий день рано його жінка найшла його спаленого на вугль. Такі то нещастя заподіває алькоголь.

◆◆ **Присуд**. У Львові була тепер розправа ще проти двох молодих хлопців — українців, Скіцького і Штокала. Їх обвинувачували, що вони в липні 1928 р. разом з другими напали на почту при вул. Глубокій (у Львові). Обох засудили на 4 роки вязниці. Адвокати внесли відклик. (4 инших учасників нападу, а то Ординця, Плахтину, Качмарського й Мироша судив літом наглий суд і вони сидять тепер у вязниці).

◆◆ **Відважна дівчинка.** В Катовицях совгалася на ставі 13-літня дівчина Розалія Мізер і якийсь 8-літний хлопець. Нагло під хлопцем заломився лід і він впав у воду. Дівчина побігла до нього і не зважаючи на те, що лід ломився під її ногами, закинула хлопцеви свою хустку на шию і витягнула його з води.

◆◆ **В чім будуть ховати?** В Варшаві застрайкували столярі, що роблять трумни (домовини). Побоюються, що як страйк потреває довше, то не буде в чім ховати мерців.

◆◆ **Тунелі зі снігу.** На Чехословаччині позасипувало місцями залізничі тори на 15 метрів високо. Про це, щоби їх відкопувати і мови бути не могло. Тай впрочім, якби був прокопав ці насипи, то леда вітрець за пів години міг їх наново засипати снігом, Проворні Чехи порадили собі інакше: прокопали попід сніг тунелі і більше не журяться, чи на дворі нові заметілі чи ні

◆◆ **Засипані снігом.** Гірською дорогою в Альпах ішло пять люда. Нагло звалилася на них з гір лявіна снігу і двоє засипала на смерть, а трох поранила.

◆◆ **Кінь на балі.** В однім естонськім місточку був баль. Коли гості вже добре розбавилися, віхав на салю інспекційний офіцер на коні з револьвером в руці. Люде повтікали, а офіцер скочив з коня, сів у фотель і заснув. Його так арештували.

◆◆ **Синови трісло серце з жалю за батьком.** В селі Іванівці під Калішом умер нагло господар Сабас. Коли його син Теодор довідався про смерть батька, прибіг до хати і так страшно почав плакати, що за хвилю трісло йому серце і він упав трупом. Обох похорнили разом.

◆◆ **Буде одяг з — металю** Німецький учений Рубінфельд каже, що небаром пічнуть люде виробляти одяги з алюмінїюм. Таке „сукно“ з цего легкого металю буде тривкіше від кождого иншого сукна, буде лекше, не буде мнятися, а шо найважніше: не буде стиратися ані дертися. Тепер вкривають цим алюміном бальони, верхи дамських мештів і инше. Учений запевнює, що скоро вже вдягатимуть люде алюмінійове убрання. Побачимо.

◆◆ **Їли товариша - небіщика.** Пять естонських рибаків виїхало перед недавними морозами моторовою лодкою на море ловити рибу. Підчас бурі лодка розбилася і рибзки вратувалися на малій лодці без куска хліба і кроплі питної води. Через 5 днів кидало ними розбурхане море. За той час згинуло двох з голоду і холоду, а двох з лодкою буря викинула на лід кілька кільометрів від берега. Там вони обезсилені викроїли трохи мяса з стегна товариша небіщика і набравши сил зачали повзати в сторону берега. По дорозі замерз третий і лише один доповз по леді до берега, але з відмороженими руками і ногами.

—o—

До складу і прикладу.

Моя стріча з вовками

Сиджу я в неділю дома тай пишу дрібненько, аж тут двері відчинились тихо та легенько.

— „А, то ви, Матію милий! Витайте, сідайте! Чи з добром до мене йдете, зараз повідайте!“

— „Та з добром, Іванку любий, бо мене прислали, щоб ви конче таки зараз до нас прибували. Нині в нас концерт в читальні, то говорять люде: як нам прийде Сорокатий, то ще краще буде. Тож вас прошу, пане Йване, щоб ви не цурались, і зі мною таки зараз до нас вибирались. Село Шпаків недалеко, зк яку годину, ми будемо вже на місці, — вітер дує в спину“.

Щож, як просять, то не можна людей обиджати, взяв я свою кожушину тай з Матієм з хати.

Через місто йшли ми гладко, та за містом, брате, як пічне нас лютий вихор зі всіх боків брати!

Отак і нам лиха доля всюди докучає, як оцей поганий вітер, хай він пропадає!

Йдемо, лізeмо снігами, вечір западає, а тут кінця тій дорозі нема, як немає.

— „Ще отой лісок пройдемо, тай уже як дома!“ — Матій мене потішає (журиться сірома).

Вийшли з ліса ми на поле, бредемо снігами, аж тут раптом щось завило страшно голосами.

Глянув я на право й ліво, а там вовчі очі так вам світять на всі боки, як чорт серед ночі.

— „Ах, Іване — Матій шепче— прости мені, брате, що я тебе на загибіль випросив із хати!“

А сам плаче... а я кажу: — „Сірник є, Матію“? — „Є! — говорить, але що я з сірником подію?“

А тут уже, три, чотири стали перед нами, світять очі, наступають, кланцають зубами.

„Дай лиш сірку“! — я так кажу і черкнув сірничку тай завісив над сірничку свою рукавичку.

А Матій лиж зирк — і в мене вхопив рукавицю тай скидає з себе скоро кожух-бараницю.

— „Що ти дієш? Спамятайся“!— я кричу до нього, — та він черк— і тиць сірничку до кожуха свого!

Загорілась тепла вовна в снігу перед нами, вовки люті заскрипіли тай пішли полями.

А Матій перехрестився тай рік: — „Слава Богу! Тепер можемо, Іване, кінчати дорогу“!

Я поглянув — кожушина вже і спопеліла, на Матієви осталась лиш сорочка біла.

За пять хвиль ми до читальні вбігли як несвої, всі ахнули, догадались, що з пригоди злої.

Розказав я добрим людям про всю нашу муку й вам говорю, яку з того маємо науку!

— Якби світла ми немали, вовки би нас зїли і ніколи не дійшлиб ми щасливо до цілі.

— Отак, братя, й в своїм серці, світло ви тримайте, щоб воно горіло в грудях, свідомість плекайте!

— Як буде вже теє світло, всюди поміж нами, певно встоїмось тоді ми перед ворогами!

Бо врага отак,як вовка, світло те лякає, де горить воно, там воріг приступу не має.

Тай жертвенности в Матія треба вам учитись, він кожух дав, щоби світлом від вовків відбитись!

Ґерич Дмитро

Як я їхав до Канади

(Далі)

Німець має слушність. — Зазив до єдности. — Реліґійна аґітація. — Їзда індіянськими степами і врожайними ланами.

12/9. рано одержали ми ще снідання на корабли, доперва десь аж коло осьмої години повисідали з корабля і сейчас уміщено нас в приготованім еміґраційнім потягу, готовім до дальшого відїзду аж до Вінніпеґу, бо еміґрація до східних провінцій Канади є заборонена. Еміґраційний уряд у Вінніпеґу вислав по нас свойого делеґата, котрий дуже чемно відносився до еміґрантів, а в першій мірі до нас — Українців. З його розмови я довідався, що він за часів нашого уряду повнив службу в однім з заграничних наших посольств. Сам він родом німець із Великої України. Коли деякі еміґранти ставили йому ріжні питання, між іншими також, чому якраз лиш в Польщі стрижуть еміґрантам волосся, а всі інші їдуть з волоссям, — відповів коротко: „Треба було в 1918 році добре воювати, треба було, аби всі були свідомі, то булиби ви тепер їхали з волоссям, як і інші народи, або булиби не потребували зовсім їхати“.

Хатки індіян.

Подумав я знову: „Має слушність! Через нашу замалу свідомість постигла нас невдача. Треба ж тепер покутувати і вчитися розуму! Скільки то крови пролилось, поляг сам цвіт народу! Та хотяй як нам нині гірко, ще не перестаємо гризтися між собою! Партії — партії і партії! Не хочемо єдности-сили. Ця сама пошесть перенеслась рівнож і на еміґрацію, це неначе ця невилічима „ґанґрена“ в українського народу. Тому мій голос, це голос розпуки еміґранта, покидаючого родинний край. Цей голос взиває Вас всіх, так в старім краю, як і на всіх еміґраціях, нехай понесеться клич по всіх усюдах, де живе український народ: „Проч з партійною боротьбою! Є лише один український народ!“ Коли цего клича будемо всі придержуватись, тоді засияє і нам світло правди і добра та станемо й ми в рядах разом із ншими культурними народами світі“.

Вже тільки висівши з корабля а порті Квебеку, зауважив я, що тут прийдеться нам зводити і на еміґрації реліґійну боротьбу, ну, а тимсамим і партійну. На першім поверсі двірця дві жінки анґлійки питали кождого еміґранта, якої він нації. Коли українець, одержав кождий по чотири книжки св. письма, всіх чотирох Евангелистів, а то: Івана, Марка, Луки і Матея в нашій мові. Те саме одержали і інші еміґранти в їх рідних мовах. Колиж знову зійшли на долину, одна жінка українка ще з якимсь священиком, котрий слабо розмовляв по нашому, ці книжки в наших очах дерла, а замість того давала якісь українські і польські часописи. Тому, що я не хотів дати одержаних книжок знищити, хотячи їх наперед перестудіювати, чи то щось противного, — назвала мене в присутности всіх „большевиком“. Це мене дуже обурило, бо між нами всі були щирі націоналісти, але розуміли, що так робити, як та пані, некультурно. Чи таким поведенням думала та пані позискати собі нашу прихильність?

За кілька годин рушили ми з порту потягом провінцією Квебек. Всюди розлога рівнина, місцями мочариста. Із збіжа видно тут овес, гречку, много кукурудзи, збіжа, однак рідоньке і дуже мізерне. Слідуючого дня вїжджаємо в полосу озерно-лісову, провінції Онтарія. Потяг веться неначе гадюка між скалистими прогалинами, а ехо дзвона, уміщеного на паровозі, розноситься ген-ген далеко по безмежних лісах. Не бачиться тут ніяких більших осель, лише час від часу минаємо будки залізничників та деревляні домики первісних мешкан-

Так і нам в грізній годині треба все віддати, щоб народ перед вовками сміло врятувати, — так без жарту до вас кличе

Іван Сорокатий

Жіночі справи

Які породи курей найліпші на наші господарства?

Два роди курей заслуговують на поширення по наших селах. Є це несні кури і несномясні. Несні не добрі на мясо, бо мають його мало і не найліпше. Натомість мясонесні і мясо мають добре і добре несуться.

З несних пород курей найліпші „леґгорни“, подібні до наших краєвих малих курей, і мінорки, трохи більші від леґгорнів. Вони несуть богато великих яєць і зїдають мало корму. Але квочки з них лихі і на господарстві заподівають богато шкід, бо легкі і всюди літають. Добрі „леґгорни“ та мінорки не повинні нести по 150 яєць річно. Але є між ними і такі, що несуть більше, як 200, а навіть понад 300 яєць річно.

З несномясних курей для нашого підсоння найліпші „плімутроки“, або зазулисті кури з чорнобілими пружками і малими купчастими та червонаві редайлянди (кармазини). Ці кури доростають до 4 кґ ваги, мають добре мясо і несуть богато жовтих яєць. Зиму переносять добре, їдять не богато і є спокійніщі від чистонесних курей.

Більше про годівлю курей можна дізнатися з нової богато ілюстрованої книжочки „Народньої Справи“ „Як плекати курей аби несли по 200 до 300 яєць річно“ — за 0·60 зол.

Яйця породистих курей можна спровадити через Спілку Україн. Аґрономів у Львові.

ців, вимираючих індіян. Канадійський уряд робить всі старання, щоби їх запомагати фінансово, будує їм школи і т. д., щоби їх менше гинуло, — бо з кождим роком їх стає менше. Від полудня минаємо озеро за озером. Лісів грубих тут не видно, а з дерева тут найбільше смереки, березн та осики, — все дуже карловате. Цей образ невідрадно поділав на нас, бо кождому представилось, що це не та Канада, про котру не оден мріяв в старім краю.

Доперва на 14/9. ранком виїхали ми з тої пущі на розлогу рівнину провінції Манітоби, де кождому знова відраднійше стало, бачучи безмежні простори родючих земель, на котрих місцями стояли ще на пни вівси, або пшениця зложена по 8-12 снопів в купках до гори колоссям. Кожда фарма обгороджена від другої дротом. Місцями бачимо вже великі стирти соломи з вимолоченого збіжа, декуди щойно починають молотити. Кількома возами звозять збіжа до парової молотільні, котру майже кождий фармер має, а що соломи їм не потрібно, — машини так уряджені, що труть солому на трину і рурою жене відразу на стирту. Зауважив я рівнож і таку машину, що відразу жала і молотила, а фармер відвозив лише збіжа від неї. Це найновійша конструкція, однак, як я пізнійше довідався, не радо її купують, з огляду на то, що при тім все збіжа має бути добре зріле. Однак фармері не можуть придержати всего збіжа на раз, бо коли це попаде під слотливе літо — може пропасти весь їх доробок. Колиб ця машина була практичною, то це дуже відбилосяб болючо на наших робітниках, бо до такої машини не потребувавби фармер нікого наймати, а треба згадати, що в Канаді лише жнива дають многим забезпечення на зиму і тоді кождий робітник заробляє пересічно по 5 - 6 долярів денно і добрі харчі. За час жнив заробляють робітники по 150 - 250 долярів, тому можна стрінути робітників навіть з Америки, котрі на час жнив їдуть в Канаду. Анґлійський уряд був вислав цего року 10.000 своїх безробітних на жнива до Канади, однак дуже на тім попікся, бо фармері воліли нашому робітникови заплатити пару долярів більше, чим взяти собі анґлійця, який не звик до ріллі. Тоді уряд був змушений відставити їх назад до Анґлії майже безплатно.

(Далі буде).

Хто передплачує „Народню Справу“, тому стаємо в пригоді.

Господарські справи

Що по чому?

Збіжжа

подорожіло. Двірська пшениця 49 до 50 зол., селянська пшениця 46 до 47 зол. Жито 34 зол.; ячмінь 30 до 31 зол. ячмінь броварняний 35 до 36. Овес 32 до 35 зол.; Кукурудза 34 до 35 зол. Гречка 42 зол. Бобик 34 до 35; Просо 47 до 48 зол. Червона конюшина 150 до 170.

Молоко, яйця й молочні продукти

„Маслосоюв“ платить за яйця по 16 до 17 зол. за копу, за літру молока по 0·42 зол., за масло від 6·20 до 6·30 за кґ.

На яйця тенденція дуже сильна, на масло знижкова.

Що сіяти на весну: люцерну чи конюшину?

Розумний господар напевне рішиться на люцерну. Бо люцерна дає ліпшу пашу від конюшини, більше паші тому, що люцерна росте на тому самому полі 16 до 20 років, а конюшина лише два літа; люцерну перший раз коситься вже при кінці травня, конюшину аж при кінці червня і люцерни не нищать так ріжні шкідники, як це буває з конюшиною. Тому добрий господар закине конюшину та перейде до люцерни.

Одну тільки невигоду має люцерна, що з неї тяжко робити сіно, бо листя висихає скоро, а мясисте бадилля довго лишається сирим. Але й на це є рада. Люцерну складається на кізли й вона на них висихає на знамените сіно. Зрештою люцерну повинно згодовуватися зеленою, бо зеленою вона найліпша й то не лише для коров, але таксамо для коней, свиней і курей. Всі вони незвичайно лакомо її їдять.

Сіяти люцерну можна на кождій трохи ліпшій землі, отже на всіх майже наших землях, за винятком піскових. Не любить вона також низько положених ґрунтів, бо не любить заскірної води. Найліпші для неї південні та південно-західні збочі близько села, бо люцерну потрохи коситься зеленою майже що дня й далекий перевіз бувби невигідний.

Для двох-трьох коров і одної ялівки та пари коней і свиней вистарчає третина морґа доброї люцерни. Тоді не треба вже виганяти їх на пасовиско та й на зиму буде добре сіно.

Сіється люцерну аж в травни (в маю), саму або з вівсом і на морґ потрібно коло 16 кґ. насіння.

Хто з шановних передплатників хотівби точно дізнатися, як сіяти люцерну, як під неї гноїти, як її доглядати, сушити та нею кормити, хай купить собі в Адміністрації „Народньої Справи“ книжочку „Люцерна дає найбільше та найліпшу пашу“.

—o—

Орися ж ти, моя ниво,
Долом та горою,
Та засій ся, чорна ниво,
Волею ясною!
Орися ж ти, розвернися,
Полем розстелися,
Та посійся добрим житом,
Долею полий ся!

Т. Шевченко

—o—

Де не вдається люцерна — сійте еспарзету·

На вапнистих землях не хоче рости ні конюшина ні люцерна. Натомість росте там добре **еспарзета**, подібна до люцерни. Її управляється майже так само як люцерну. Тільки насіння висівається більше, бо коло 85 кґ на морґ і насіння сіється таки в стручках.

Еспарзета, подібно як люцерна, родить на тому самому місці через 12 до 15 років і дає майже тільки само знаменитої паші, що люцерна. Тому повинні сіяти її селяне там, де є богато вапна в землі. В нас таких ґрунтів є найбільше в околицях Золочева та Зборова в так званих Гологорах та Вороняках.

———

Як садити деревця на підмоклих ґрунтах?

На сухих ґрунтах копається для деревець яму на 80 цм глибоко та півтора метра широко. На підмоклих ґрунтах садиться їх інакше. Не треба копати ями або лише дуже мілку та садиться щепи в насип. Це робиться в такий спосіб. Вбивається в землю кола і привязується до нього 60 до 70 цм високо деревця (аби корінцями досягало землі) та обсипається його довкруги доброю землю так довго, доки вона цілковито не вкрие всього коріння. Тоді посаджене деревце буде сидіти у 60 до 70 цм високім насипі над рівнем землі та не буде підмакати.

— —

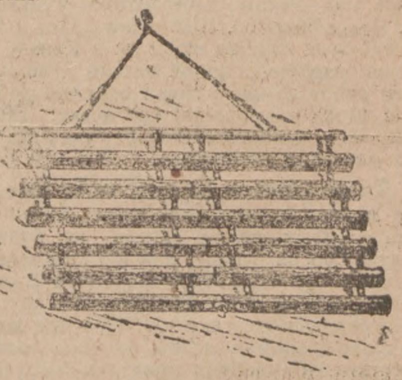
Робочим головам, рукам
Н їх окраденій земли
Свою Ти силу низпошли.
Трудящим людям, всеблагий,
На їх окладеній земли
Свою Ти силу низпшили
А доброзиждущим рукам
І покажи і поможи,
Святую силу низпошли!
Роботящим умам —
Перелоги орать,
Думать, сіять не ждать,
І посіяне жать —
Роботящим рукам.

Т. Шевченко

—o—

Як приготовити поле під цукровий буряк?

Найліпше булоб поле, призначене під буряки, ще в осени погноїти та глибоко зорати. Де це було неможливе, там треба тепер вивезти гній, сейчас розкинути та, як лише буде можливе, приорати й заволочити. Осінної оранки (зяблі) на весну другий раз орати не потрібно. Натомість, як лише на весну зверху підсохне рілля, сейчас треба її заволочити волокою. Волока вирівнає поле, рушить його зверху і спричинить те, що воно не буде висихати та скорше зійде всяке зело. Як тиждень два пізніще рілля ще ліпше підісхне і вкриється зеленою хоптою, треба розсіяти 150 до 200 кл. суперфосфату та коло 120 кґ. потасової соли на морґ і добре заволочити боронами. Перед самим садженням, чи сіянням буряків треба рілю рушити культіватором (разом), заволочити і валом привалкувати. Це повинно діятися при кінці квітня.

Волока.

Про те, як належить сіяти чи садити буряки, напишемо другим разом. Радимо всім, що хотять управляти цукрові або пашні буряки, хай замовлять собі в „Народній Справі“, нову книжочку „Цукровий буряк дає 1000 золотих доходу з морґа“, де точно описується управа буряків, збір, здача до цукроварні, переховування листя й висолодків і т. д.

———

Як же його у неволі
Жити без надії?
Навчіть мене, люде добрі,
А то одурію!

Т. Шевченко.

—o—

Чи буде суд? чи буде кара
Царям, царятам на земли?
Чи буде правда між людьми?
Повинна буть! бо сонце стане
І осквернену землю спалить!

Т. Шевченко

———

Вкраїно,
Мій любий краю неповинний!
За-що тебе Господь кара,
Карає тяжко?

Т. Шевченко

—o—

Як-би мені черевики...

Як-би мені черевики,
То пішлаб я на музики...
Горенько моє!
Черевиків я не маю,
А музика грає, грає,
Жалю завдає!
Ой піду я боса полем,
Пошукаю свою долю!
Доленько моя!

Глянь на мене чорнобриву,
Моя доля неправдива,
Безталанна я!

Дівчаточка на музиках
У червоних черевиках —
Я світом нужу...
Без роскоши, без любови,
Зношу свої чорні брови,
У наймах зношу!..

Т. Шевченко

Я. Н. Чи їхати до Арґентини? Зверніться в тій справі до Товариства Опіки над Україн. Еміґрантами у Львові, вул. Городецька 95. Відносини праці в Арґентині були завсіди гірші як в Канаді, бо і менші зарібки, гірший клімат, тяще дістати добру землю і гірша охорона робітників. Мова в Арґентині еспанська. Тепер Товариство Опіки приготовляє українським самоучок еспанської мови.

Дописувач з Плавя, пов. Сколе. Про молодицю, яка запивається, не ночує дома і робить сором селови, не будемо писати, бо це булаби для неї за велика честь. На це є люде в селі, щоби її опамятали, а писати не можемо, бо в кождім селі трапляється таке болото. Ми лише поучуємо свідомих людей, як таке болото „висушувати“ добрим приміром і поученням.

Дописувач у Плавчі. Допис з Плавчі в 6 ч. „Н. Справи“ був підписаний трьома громадянами, не з тої партії, про яку пишете і ми не можемо їм не вірити, хоча ми дуже тішилисяб як би в селі того лиха не було. В дописі було, що в карти грало тільки кілька радних, а не всі. Імен дописувачів ніколи не зраджуємо, отже не можемо подати й Вам, тимбільше, що там про Вас нема згадки і ніхто Вас не обидив.

В. В Щадничі вкладки. Питаєте, чи можна вибрати гроші зложені в 1917 і 1927 в ріжних касах? Не можемо Вам дати відповіді, бо одні банки звальоризували передвоєнні і воєнні вкладки, а другі ні. Тому пишіть прямо до тих банків і подайте число своєї книжочки

Д. В. Вкладки в російських банках. Питаєте чи можна надіятися принайменше частини звороту? — Покищо нема виглядів на повернення хочби і частини. Але не виключене, що колись і це може статися, так, як тепер виплачують дещо австрійські банки.

Е. К Відшкодовання за дичину. Коли заяці чи серни понищили ваші щепи, і коли той, що має польовання, не хоче шкоди заплатити, треба до трьох днів зголосити це громад. урядови, який повинен до трох днів старатися обидві сторони погодити. Як вони не погодяться, тоді громадський уряд передає цю справу розємчому судові, що складається з громадського розємчого судді і по одному заступникови обох сторін.

Правні поради Ще раз звертаємо увагу, що не можемо уділяти порад в таких справах, які вже віддані до суду. Рівнож не уділяємо ніяких порад тим, що не є передплатниками „Народньої Справи“. Не можемо також відповідати на невиразні письма. Треба писати коротко і виразно. Хто до місяця не дістане відповіди в ґазеті або листовно, це знак, що лист написаний невиразно, отже нехай напише другий, виразний і короткий.

І. Б. Яжів новий. Напишіть виразнійше, о що ходить (про ґрунт на границі з панським).

Дописувачі з Млинів. Просимо написати, що досі нового чувати з тим протестом проти виборів.

М. А. Тилимонюк. Ви не подаєте своєї адреси. Просимо написати щераз, про що йде.

Ан. Дз. Заздрість. Удайтеся до адвоката в своїм судовім місті (Теребовля).

Дописувачі з Корчина, п. Сокаль. Просимо написати допис чорнилом, виразно, на одній стороні аркуша.

Н. Г. Слобідка. Не знаємо, о що Вам ходить.

М. Р. Коловерти Німецьких часописів ані книжок не маємо.

Максим:
— Кождому „Народню Справу“ ви даєте, —
А я вже не варта в вас тої ґазети?

Почтар:
— Ні, для вас не можуть ґазети присплати, —
Бо ще не дістали від вас передплати

Порадник для всіх!

Дбайте про свою худобу

У нас звичайно так водиться, що для бідної худоби, яка нас живить і годує, ми скупимо нашої дбайливости. І тому наша худоба часто хорує, а якщо животіє, то вона така мізерна, що пожалься Боже! А прецінь та німина варта цього, щоб ми, опріч соломи та січки, або скупого пасовиська, щось більше для неї дали! Треба дбати про добірнішу пашу, треба хоронити худобу перед недугами, а коли вже худобина захорує, то треба її лікувати. Кожний господар повинен з останнього стягнутись і купити собі нововидану книгу Григорченка: **Підручники плекання й лічення домашніх звірят,** яка коштує вправді 30 зол., але цей видаток охоронить неодного господаря перед нещастям! Для себе видаємо сотки, а то й тисячі, для худобини не шкодуймо 30 зол. Цю книгу дістанете у В—ві „РУСАЛКА“, Львів, Куркова ч. 10.

Що робити, щоб бути здоровим і довго жити?

В ріжних стравах, які споживаємо, є ріжні складники, необхідні для здоровля й життя людини. Треба лише вміти підібрати страви так, щоб вони виходили нам на пожиток. Одним словом: треба вміти варити, треба знати, коли й що на стіл подати. Тому кожна господиня повинна мати книжку О. Заклинської: **Нова кухня вітамінова,** яка має тисячу куховарських приписів, а коштує лише 7 зол. За 7 зол. має господиня не лише добру кухарку дома, але й лікаря, бо в тій книжці є приписи, що подавати хорим на ріжні хороби, як годувати дітей, а всі приписи прості й дешеві. Належитість 7 зол. слати з гори на адресу: „РУСАЛКА“, Львів, Куркова 10.

Селянин підчас хороби

не кличе лікаря, а сам лікуватися не вміє, а коли ще зїсть щось невідповідного, то хороба погіршується й хорий безпомічно перед часом гине. Найгірше тут те, що наші господині не знають, що хорому дати їсти й часто дають йому такі страви, які в даній хоробі є шкідливі. В книжці О. Заклинської є приписи, як варити страви для хорих у ріжних недугах, є приписані лікарські дієти на ріжні слабости, є окрема діточа кухня, — тому кожна добра господиня має у себе книжку: **„Нова кухня вітамінова“,** яка коштує 7 зол. (оправна 8 зол.), а яка є правдивою приятелькою господині. Гроші слати згори, бо післяплата коштує дорожче, — на адресу: „РУСАЛКА“, Львів, Куркова ч. 10.

В кождій українській хаті

повинні бути українські образи й портрети, бо як тя бачуть, так тя пишуть. Найкращою прикрасою української хати є картини Пимоненка: „Похід на війну“ й „Поворот з війни“. Оба образи чудово розмальовані по 6 зол. штука, пара 12 зол. Портрети Шевченка й Франка по 2 зол. 50 сот. „Богун під Берестечком“ — 12 зол. Малі портрети Шевченка й Франка по 50 сот. Замовлення й гроші слати на адресу: „РУСАЛКА“, Львів, Куркова ч. 10.

В далекий світ на заробітки

виїзджають наші селяне, особливо з наступаючою весною їдуть до Прус на роботу. Хто не вміє по німецьки говорити, той на чужині бідує. Але є на те спосіб. Без помочи учителя кожний може сам навчитися по німецьки говорити, читати, писати, коли купить собі **„Самоучитель німецького язика“,** який коштує лише 3 зол. Хто до 15-го березня ц. р. пришле 3 зол. той дістав оплачено „САМОУЧИТЕЛЯ“, а в додатку безплатно „Веселий Календар“ на 1929 рік, щоб на чужині було веселіше. За післяплатою не замовляйте, бо тоді сама почта коштує 1·50 зол. (отже разом треба було б платити 4·50), але присилайте гроші з гори 3 зол. і маєте книжку з календарем. Адресуйте: „РУСАЛКА“, Львів, вул. Куркова ч. 10. 1059

Правні поради.

Сильвестер Кулач — Середпільці. Аби Вам дати пораду, мусите нам подати назвиська жидів і в котрім році ви їх до Львова заскаржили. Без того не можна знайти актів.

Охрим з Борщівщини: Коли хто будував в добрій вірі на чужім ґрунті, а властитель ґрунту не заборонив будови, то властитель хати стає властителем ґрунту ужитого під будову, але має за него заплатити його вартість. Тут без процесу не обійдеся.

—о—

ТОРБИНКА СМІХУ

Жінка до салдата: Пане, то наша Австрія пропала!
Салдат: Пачему?
Жінка: Бо прийшли ви, москалі, тай ще Росія йде вам на поміч!

— —

Гануся: Мамо, чого „аеропляну“ летить у ліс?
Мати: Він певно має там молоді в гнізді.

—о—

Чоловік: Я приніс податок за пса.
Писар: Як назвиско?
Чоловік: Брисько!

—з—

Василько (до почтаря):
— Дайте „Народню Справу“ для Миколи.
— Та твій батько Пилип!
— Та Пилип, але вони з Миколою **спрягаються** до передплати.

—о—

Івась: Чуєш, як мої чобітки скриплять?
Микола: Е, мені тато куплять такі чоботи, що будуть свистати!
(С. М. з Липиці дол.).

Загальні Збори Краєвого Пасічницького Обєднання „Рій“ відбудуться 22. березня о 3 год. попол. в Народньому Домі в салі „Українська Бесіда“. Просимо Ш. членів численно на збори прибути. В цей же день до полудня відбудеться
Краєвий Зїзд Пасічників.

Креховець Григорій, ур. 1900 р., замешкалий в Камінці-Бішків уневажнює отсим згублену військову книжочку видану через П. К. У. Рава-Руська.

Осип Ґреґоращук, ур. в р. 1899 в Кошляках, уневажнює згублену військову книжочку, видану через П. К. У. Тернопіль.

Гринько Камінський, ур. в р. 1889 в Кошляках, уневажнює згублену військову книжочку, видану через П. К. У. Тернопіль.